

Nástroje pro popularizaci elektronických informačních zdrojů na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně

PhDr. Ondřej Fabián
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
fabian@knihovna.utb.cz

Bc. Olga Biernátová
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
biernatova@knihovna.utb.cz

INFORUM 2010: 16. konference o profesionálních informačních zdrojích
Praha, 25. - 27. 5. 2010

Abstrakt

Přednesený příspěvek shrnuje veškeré použité způsoby propagace elektronických informačních zdrojů na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně. V první části budou představeny jednotlivé komunikační kanály, jejich fungování, přínos a zaměření na cílové skupiny. Následně budou rozebrány také konkrétní dopady propagačních aktivit knihovny na využívanost elektronických informačních zdrojů.

Abstract

This paper sums up all used means of promoting electronic information resources at Tomas Bata University in Zlin. The first part introduces individual means of communication, their operation, advantages and target groups. Afterwards we deal with the measurable impact of advertising on information resource usage.

Úvod

Efektivní využívání elektronických informačních zdrojů je velmi důležité, a to jak z pohledu knihovny, tak z pohledu univerzity jako celku. Do nákupů databází a dalších elektronických informačních pramenů jsou každoročně investovány nemalé finanční prostředky. Knihovna, které tyto peníze vynakládá, má zcela logicky zájem, aby byly zakoupené zdroje využívány v maximální možné míře. Z pohledu univerzity jsou elektronické zdroje rovněž velmi podstatné. Poskytují totiž kvalitní, ověřené, vysoce aktuální informace, které jsou nezbytné pro zajištění vědeckovýzkumné činnosti vysoké školy. Výsledky vědy a výzkumu už přitom nejsou pouze jistým indikátorem úrovně dané univerzity, ale stále více jsou zohledňovány i při financování vysokých škol ze strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Výše vynakládaných finančních prostředků zavazuje knihovny sledovat využívanost jednotlivých zdrojů. Po jisté době by mělo vždy dojít ke zvážení, zda do daného zdroje nadále investovat nebo přístup ukončit. Právě účinná propagace může v tomto směru přilákat řadu uživatelů a přispět k efektivnímu využití elektronických zdrojů a jejich ekonomické návratnosti.

Propagace celkově

Účinné PR a marketingová komunikace je nedílnou součástí činnosti každé knihovny. Bohužel propagační aktivity mnoha knihoven jsou zaměřeny spíše obecně, často bez evaluace jednotlivých propagačních technik a bez zaměření na konkrétní cílovou skupinu. Knihovna UTB se rozhodla oblast PR více věnovat, což se z dlouhodobého hlediska prokazatelně vyplácí.

Jako univerzitní knihovna máme několik cílových skupin různé důležitosti. Mezi primární cílové skupiny patří studenti univerzity, vyučující a vědečtí pracovníci. Bokem pak stojí další zaměstnanci univerzity, odborná i laická veřejnost. Každá cílová skupina má odlišné potřeby a reaguje na různé způsoby propagace, proto provozujeme propagaci, která klade důraz na porozumění potřebám a zájmům jednotlivých skupin a na přípravu propagace „na míru“.

Máme několik univerzálních i specificky zaměřených propagačních kanálů. Každý způsob propagace pečlivě rozmyšlíme, a také zpětně vyhodnocujeme jeho úspěšnost. Výhodou pro nás je také to, že je u nás prostor pro využití netradičních marketingových technik a často pracujeme (zejména u propagace zaměřené na studenty) s technikami jako je guerrilla marketing, community marketing, influencer marketing, conversation creation apod.

Ještě předtím, než si představíme jednotlivé typy propagace, které využíváme, bych ráda podotkla jednu podstatnou věc. Pro lepší zacílení propagace nepoužíváme jen různé propagační kanály, kterými bychom každé z cílových skupin distribuovali informaci v nezměněné podobě, pro každou cílovou skupinu upravujeme i formu obsahu sdělení. Např. pro jednu přednášku máme různou formu pozvánky pro vyučující a pro studenty.

Univerzální propagační kanály

Webové stránky

Jedním z nejdůležitějších propagačních kanálů každé organizace nebo firmy jsou webové stránky. Web knihovny UTB ve Zlíně je podřízen designu a struktuře stránek univerzity a není úplně stoprocentně vyhovující. V současné době se pracuje na nové podobě webů organizačních složek univerzity, kde by měly být mnohé problémy odstraněny. Pro propagaci je však nejdůležitější titulní strana webu, kde je vystaven přehled novinek, které je možné odebírat také jako RSS.

Informační obrazovky na univerzitě

Stejně jako ostatní subjekty spjaté s univerzitou, máme i my možnost vystavit plakát nebo video spot na informační obrazovky na univerzitě. Tyto obrazovky se nachází ve všech budovách univerzity, a jsou tak dalším významným propagačním kanálem. Dosud jsme je využívali zejména k vystavení plakátů (pozdávky na přednášky, novinky v knihovně), ale plánujeme také tvorbu video spotů a animací.

Informační letáky

Pro studenty, externí čtenáře a vyučující, vědecké pracovníky máme připraveny různé informační letáky. Tyto letáky jsou jednak ke stažení na webu knihovny a jednak jsou vytištěny a poskytnuty k rozebrání na hlavním pultu knihovny. Při tvorbě letáků jsme kladli důraz na přehlednost, vizuální atraktivitu i formát letáku. Studenty a externí čtenáře leták seznamuje se základními informacemi o knihovně a jejích službách, slouží tedy jako základní dokument pro každého nového čtenáře (Každý nový čtenář jej obdrží při prvním půjčování.), ale i jako souhrn nabízených služeb pro stávající uživatele. První měsíc jsme vytiskli kolem 1500 kusů letáků, které byly velmi rychle rozebrány. Odlišné letáky máme připraveny pro vyučující a vědecké pracovníky, o kterých se předpokládá, že mají základní povědomí o fungování knihovny a v letáku tedy najdou kromě přehledu služeb knihovny také informace, které se týkají převážně této cílové skupiny (spolupráce s knihovnou při formování fondu, možnosti školení pro studenty, popis dlouhodobých výpůjček apod.).

Propagační kanály zaměřené na pedagogy a vědecké pracovníky

Emailová konference

Tato konference je nejpřímější propagační cestou k vyučujícím. Neslouží pouze k posílání zpráv, ale pomáhá navazovat užší komunikaci s vyučujícími. Autor emailu vždy dostává reakce na svoji zprávu, které následně vyřizuje a snaží se navázat užší kontakt s každým vyučujícím. Do konference byli přihlášení všichni vyučující a vědečtí pracovníci na univerzitě s tím, že každý má možnost se z konference kdykoliv odhlásit (což neučinilo mnoho lidí).

Osobní schůzky s pedagogy

Protože čas vysokoškolských pedagogů je drahý a jejich účast na různých školeních v knihovně je spíše sporadická, začala knihovna vysílat za učiteli tzv. terénního knihovníka. Osobní schůzky s vyučujícími jsou nesmírně důležité a efektivní. Postupně se snažíme setkat s každým vyučujícím, který od nás obdrží letáček s přehledem služeb a je seznámen se všemi důležitými informacemi týkající se knihovny. Mimoto na těchto schůzkách hovoříme s vyučujícími o možnostech spolupráce na akvizici zdrojů i grantových projektech. Vyučující se zároveň mohou vyjádřit k podobě stávajících i budoucích služeb a na cokoli se zeptat. Budujeme tak i užší vztah s jednotlivými vyučujícími než poskytuje elektronická komunikace. Schůzky jsou velmi úspěšné a mají reálně pozitivní výsledky.

Propagační kanály zaměřené na studenty

Facebook stránka knihovny

Facebook je určen především studentům, ale fanouškem naší stránky se může stát kdokoli. Podoba i styl této stránky je plně přizpůsoben věkové skupině 18-25, která je nejsilnější demografickou skupinou na Facebooku i mezi našimi studenty. Na stránce distribuujeme informace česky a anglicky, informujeme nejen o novinkách, ale diskutujeme se studenty i o záležitostech týkající se knihovny, univerzity i studentského života. Naše Facebook stránka je jedním z nejkompexnějších informačních kanálů. Co do počtu fanoušků jsme nyní 3. - 4. nejúspěšnější českou knihovnou na Facebooku, co se interakcí týče – hodnocení našich příspěvků je velmi vysoké. Od ostatních knihoven se ale lišíme jednak promyšleným online community marketingem a použitím pokročilých funkcí Facebook stránky, což nám pomáhá zvyšovat návštěvnost webu, zobrazení newsletteru apod. Jedná se o pokročilé použití aplikace FBML Static.

Twitter účet knihovny

Twitter máme pouze jako doplňkový informační kanál. Předpokládáme, že se počet českých uživatelů v budoucnosti výrazně zvýší, a proto tento kanál udržujeme. Momentálně jsme z necelé desítky českých knihoven na Twitteru tou neaktivnější knihovnou s největším počtem sledovatelů.

Plochy na PC v knihovně

Plochy na našich PC (celkem 232) jsou webovou stránkou, která obsahuje odkazy na web knihovny, zobrazuje se zde fan box Facebook stránky knihovny, je zde pole pro propagaci našich akcí, novinek, služeb a pole pro propagaci dalších subjektů spjatých s univerzitou. Plochy na PC výrazně dopomohly k vyšší informovanosti studentů o novinkách v knihovně a zároveň zvýšily počet fanoušků naší Facebook stránky. Podařilo se nám také díky reklamnímu prostoru na ploše knihovny navázat kontakt s jednotlivými organizacemi spjatými s univerzitou, které se nám za vystavení reklamy revanšují.

Obr. 1 – Plocha na PC v Knihovně UTB

Nástěnka v knihovně

Nástěnku v knihovně jsme instalovali zejména proto, že univerzita nemá žádnou centrální nástěnku, kterou by využívali všichni studenti a momentálně neexistuje ani prostor, který by tak často navštěvovali studenti všech fakult. Na nástěnce propagujeme zejména naše akce a je zde prostor pro vyvěšení mnoha dalších plakátů. Zároveň jsme vyhradili jednu nástěnku k inzerci. Nástěnka je hojně využívána a je zasazena do nejfrekventovanější části knihovny.

Spolupráce s Mezinárodním oddělením, studentskými organizacemi, časopisy, weby apod.

Společně s mezinárodním oddělením připravujeme leták pro studenty, kteří se chystají na Erasmus. V letáku se dozví všechny potřebné informace o tom, jak naložit s vypůjčenými knihami před odjezdem, jak komunikovat s knihovnou na dálku i jak využít dostupné elektronické informační zdroje díky vzdálenému přístupu. Díky reklamám na ploše PC a na naší Facebook stránce se podařilo rozvinout užší spolupráci se studentskými organizacemi a složkami univerzity. Propagují nás tedy formou odkazu nebo fan boxu Facebook stránky i studentská televize, studentská unie, jednotlivé akce typu Majáles nebo filmový maraton a další. Zároveň využíváme studenty jednotlivých ústavů při tvorbě grafiky webů našich dílčích projektů (web tomasabata.com nebo připravovaný portál informační výchovy na UTB) apod.

Online bloggování, propagační akce zasazené přímo do prostoru knihovny apod.

Zatím jsme absolvovali jedno online bloggování z konference, která se u nás konala a druhé z pracovní směny našich zaměstnanců, abychom uživatelům přiblížili chod knihovny. Také jsme připravili jednu instalaci (mezi regály, na dveřích, chodbách, na wc apod.), která měla vyzvat studenty ke snížení hluku v knihovně.

Propagační kanály zaměřené na odbornou i laickou veřejnost

Ačkoli knihovna umožňuje získat kartu externího čtenáře, je pro nás veřejnost spíše druhotnou cílovou skupinou. Snažíme se však navenek udržovat dobrou image, propagovat projekty, které jsou laickou či odbornou veřejností využitelné a samozřejmě propagovat všechny netradiční služby a aktivity, které vyvíjíme. Veřejnosti stejně jako studentům může sloužit Facebook stránka nebo Twitter účet. Při komunikaci s veřejností se však snažíme spíše publikovat v novinách, v odborných časopisech a na webu. Co se týče komunikace s odbornou veřejností, publikujeme hlavně v Ikaru, Čtenáři, na Inflow nebo na Greaders.cz, navštěvujeme konference apod.

Informační výuka

Cesty k úspěchu při propagaci elektronických zdrojů, mohou vést jak přes virtuální prostředí, tak skrze klasická školení. Na stránkách knihovny je k dispozici záložka týkající se informační výuky, která je určena zejména pro pedagogy. Ti zváží, zda by pro jejich studenty byla školení nabízená na této stránce přínosná a v případě zájmu kontaktují pracovníky knihovny s konkrétním požadavkem. Zájem o lekce byl již v minulých letech poměrně vysoký, avšak po zavedení služby terénního knihovníka, se ještě zvýšil. V nabídce jsou:

- 1) *Kurzy pro studenty 1. ročníků* – obvykle se jedná o prohlídku knihovny s představením základních služeb. Součástí je i praktická prezentace vyhledávání v katalogu knihovny a představení www stránek knihovny. Efekt těchto kurzů je vidět přímo v praxi, neboť uživatelé, kteří je absolvují, se na rozdíl od jiných studentů prvních ročníků orientují v knihovně bez problémů. Skupina vyučujících, kteří každoročně své studenty na tyto akce posílají, je poměrně ustálená, takže knihovna nemá obvykle s plánováním prohlídek větší problémy.
- 2) *Kurzy pro studenty posledních ročníků* – zde jsou typicky pracovníci knihovny zvaní do výuky (nejčastěji diplomových seminářů), aby studenty seznámili s nabídkou informačních zdrojů, efektivním vyhledáváním nebo citační etikou. Prostor pro propagaci elektronických informačních zdrojů zde nepochybně je. Rovněž zájem o tyto návštěvy se v poslední době zvyšuje.
- 3) *Kurzy pro studenty doktorských programů* – na této úrovni už je potřeba orientace v elektronických informačních zdrojích naprosto zřetelná. Bohužel zájem o tyto kurzy, které obvykle probíhají formou konzultace a praktických ukázek vyhledávání, není příliš vysoký. Částečným vysvětlením může být fakt, že doktorandi někdy absolvují kurzy určené pro samotné pedagogy.
- 4) *Kurzy pro pedagogy* – workshopy zaměřené (obvykle) na práci s elektronickými informačními zdroji pro pedagogy dané fakulty či ústavu, jsou v poslední době na vzestupu. Klíčovou rolí zde hraje snaha vedení univerzity a fakult o informační gramotnost pedagogů, kdy byli příslušní proděkaní pověřeni zajištěním těchto kurzů. Na řadě ústavů se pak stalo dobrým zvykem, že se proškolení pedagogických a vědeckovýzkumných pracovníků periodicky opakuje.

- 5) *Individuální konzultace* – zde se jedná spíše o nárazové akce při řešení konkrétních problémů jednotlivých uživatelů.

V roce 2010 navíc v knihovně probíhají kurzy informační výchovy hrazené z fondů Evropské Unie. Řešitelem celého projektu je Univerzitní institut a knihovna je realizátorem jednoho z jeho modulů. Jednotlivé cykly jsou vždy zaměřeny na konkrétní obory a cílovou skupinu. Student pak dostává osvědčení o absolvování kurzu. O lekce, které se začaly realizovat v únoru 2010, byl nečekaně velký zájem, takže se jejich původní kapacita musela operativně navyšovat. Pokračování je naplánováno na podzim 2010. Výstupem z těchto kurzů jsou také prezentace, které budou umístěny na internet k volnému stažení.

Kromě výše uvedených aktivit organizuje knihovna každoročně několik specializovaných akcí, které by měly přispět k popularizaci a rozvoji elektronických informačních zdrojů. Obvykle se jedná o prezentace konkrétních databází, které jsou představeny odborníky či přímo samotnými prodejci. Ročně proběhne zhruba 4 až 5 akcí, přičemž účast i ohlasy jsou obvykle velmi různorodé.

Nejrůznějšími kurzy projde každoročně velké množství uživatelů, avšak z hlediska elektronických informačních zdrojů bychom v každém případě chtěli upřednostnit kvalitu před kvantitou. V praxi to znamená, že se snažíme v tomto směru orientovat na pedagogy a doktorandy, kteří by následně měli nabyté znalosti a dovednosti přenášet na své studenty. Bohužel musíme konstatovat, že v tomto směru máme ještě velké rezervy. Zejména funkce terénního knihovníka však přispívá ke zlepšení celkové situace.

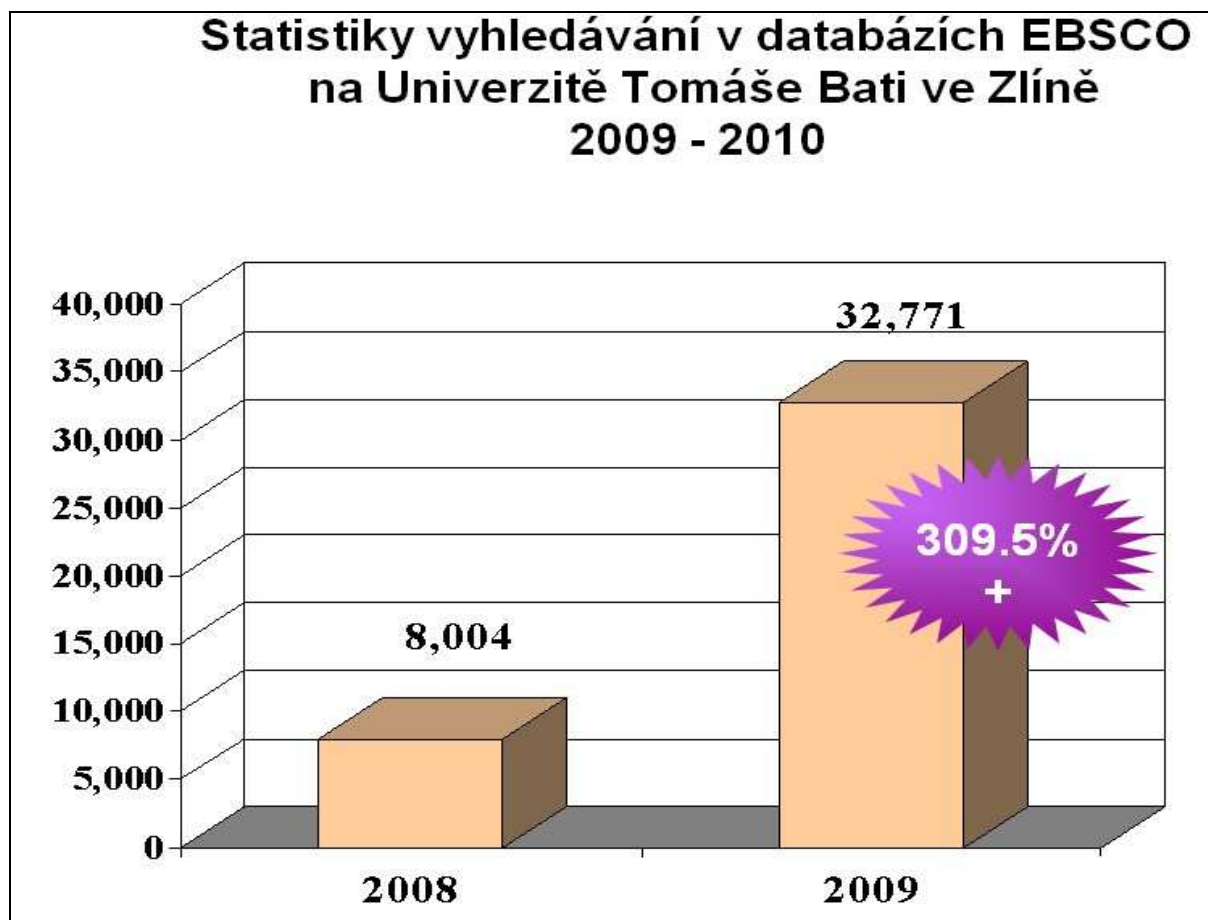
Dlouhodobou snahou knihovny je i zařazení předmětu informační výchova do nabídky předmětů vyučovaných na UTB ve Zlíně. Představa je taková, že se bude jednat o nepovinně volitelný předmět (kategorie C), který bude přístupný pro studenty všech fakult UTB ve Zlíně. Knihovna může pro tento předmět nabídnout nejen kvalifikované vyučující, ale také adekvátní prostory. Jednou z hlavních náplní kurzu by měla být také práce s elektronickými informačními zdroji. Jednání o zařazení takového předmětu do osnov UTB ve Zlíně probíhají dlouhodobě a v současné chvíli nabývají na intenzitě. Je však zatím těžké odhadovat zda bude naše snaha úspěšná.

Měření využitelnosti elektronických informačních zdrojů

Kvantifikace využívání elektronických informačních zdrojů je v současné době velmi důležitou záležitostí. Na základě získaných čísel lze nejen hodnotit hospodárnost z hlediska vynaložených finančních prostředků, ale do značné míry také úspěšnost propagačních aktivit knihovny. Při sběru statistik stále existuje jistá roztržitost. Producenti totiž zpřístupňují svá data různými způsoby. Nejčastěji jsou statistiky k dispozici po přihlášení do admin rozhraní dané databáze. Někdy jsou však rozesílány emailem a u některých zdrojů (i když jsou to čestné výjimky) nejsou statistiky dostupné vůbec. Kromě dat od samotných producentů můžeme získávat údaje o přístupech do informačních zdrojů také skrze statistický modul technologie SFX.

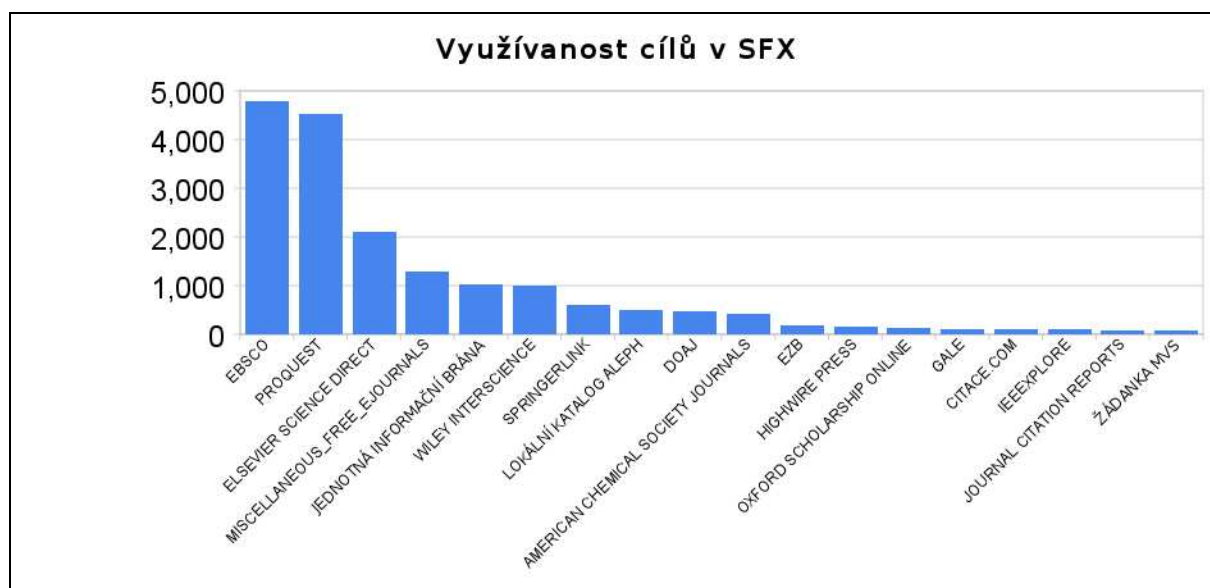
Institucionální SFX instance byla zprovozněna na podzim roku 2008 a od té doby nastal zřetelný nárůst přístupů do elektronických informačních zdrojů. Je to do jisté míry logické, protože SFX, jakožto účinný linkovací nástroj, který navíc přináší návazné služby, značně stimuluje přístup uživatelů do elektronických zdrojů. Uživatelé mají k dispozici www stránku, která fungování SFX na UTB ve Zlíně detailně popisuje, navíc jeho nasazení do provozu doprovázela silná informační kampaň. Výsledkem je to, že se institucionální SFX ikonka dostala do širokého povědomí uživatelů a nárůst využitelnosti některých informačních zdrojů upřímně překvapil i nás. Podíl na tak velkém nárůstu měla nepochybně také nově zprovozněná funkce vzdáleného přístupu do elektronických

informačních zdrojů. Přiložený graf pochází od firmy Ebsco a dokládá vysoký meziroční nárůst při využívání databází zprostředkovaných touto společností.

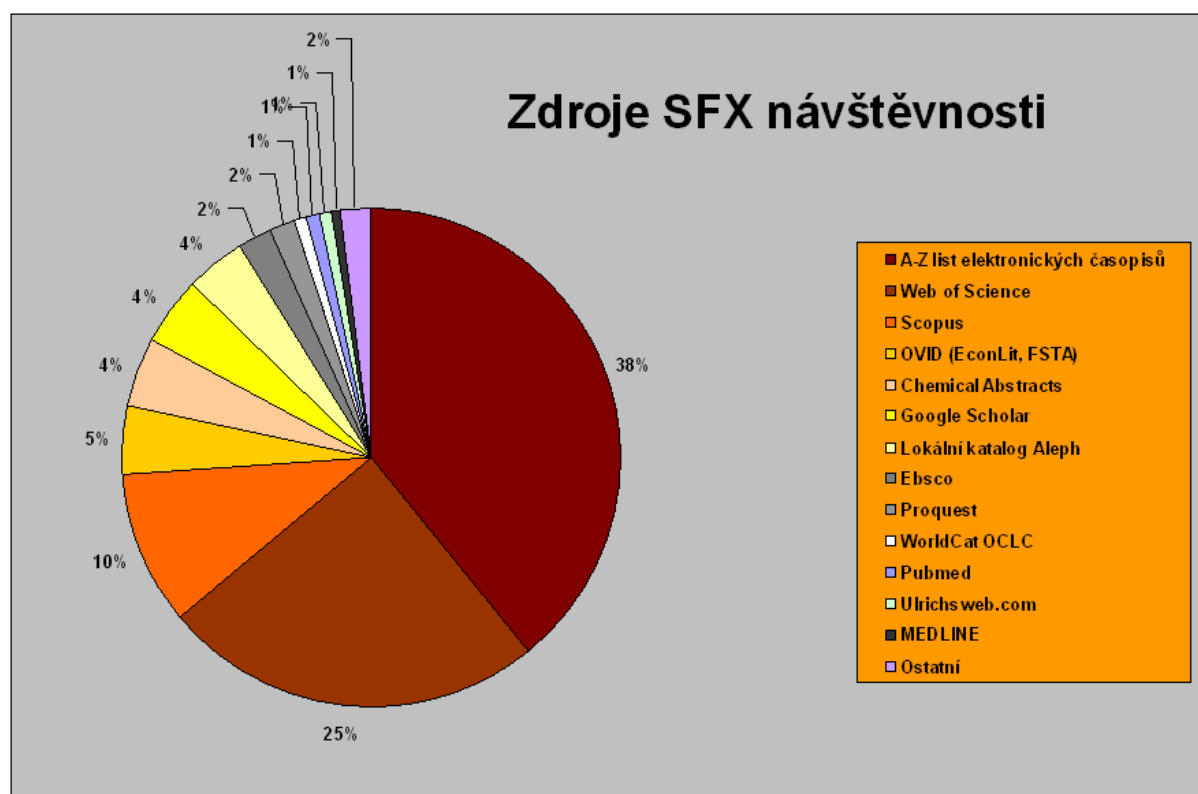
Obr. 2 – Počet vyhledávání v databázích Ebsco na UTB ve Zlíně za roky 2008 a 2009

SFX nesporně zvýšilo komfort při práci s elektronickými informačními zdroji. Navíc přineslo také další pokročilé nástroje (například možnost zjišťovat překryvy časopisů u různých databází) a velmi snadnou možnost generování statistik. Údaje se sice primárně vztahují na samotné využívání SFX, ale lze z nich také vyčíst další cenné informace. Řada z nich se váže například na elektronické časopisy, kdy může být vyčísleno, který ejournal je nejvíce využíván a na druhou stranu zase může být vyselektována množina elektronických časopisů, které nebyly využívány vůbec. Poměrně solidním vodítkem pro vyčíslení využitelnosti jednotlivých zdrojů mohou být údaje o tom, do které databáze se propojuje největší množství uživatelů při žádosti o získání plného textu vyhledaného dokumentu.

Obr. 3 – Nejnavštěvovanější cíle SFX služeb na UTB ve Zlíně v roce 2009

U bibliografických zdrojů lze vyčíst informace také, a to ze statistiky, která ukazuje databáze, z nichž docházelo nejčastěji k vyvolání SFX služeb pomocí kliknutí na SFX ikonku.

Obr. 5 – Nejpoužívanější SFX zdroje na UTB ve Zlíně v roce 2009

Statistický modul SFX postihuje také využívanost jednotlivých elektronických knih. Právě elektronické knihy jsou jedním z fenoménů poslední doby. Knihovna UTB jim přikládá mimořádnou důležitost a snaží podporovat jak jejich nákup, tak jejich široké využití. Elektronické knihy, které má UTB dostupné, jsou proto zpřístupňovány řadou rozličných kanálů.

- 1) Na stránkách producenta
- 2) V katalogu knihovny (tím se dostanou také do Souborného katalogu ČR a JIB)
- 3) V digitální knihovně (speciálně vytvořená platforma)
- 4) Jsou aktivovány v SFX

Pořízení nových elektronických knih je navíc vždy oznámeno na stránkách knihovny, na facebooku apod. To, že využití celé řady kanálů na propagaci a distribuci elektronických knih, není zbytečným krokem, dokládají například statistická čísla využitelnosti databáze Knoval (viz obrázek číslo 5). Do katalogu a digitální knihovny zatím vkládáme pouze elektronické knihy v trvalém nákupu. V nové verzi SFX by však měla být funkce, která podporuje automatický import bibliografických záznamů elektronických knih do lokálního katalogu. V tom případě bychom mohli snadno do katalogu vkládat také rozsáhlé kolekce ebooků, které jsou dostupné na bázi předplatného. Jsme přesvědčeni o tom, že shodný princip zpřístupňování by nepochybně zvýšil využitelnost i u elektronických časopisů. V tom nás utvrzují také zkušenosti kolegů z Národní knihovny a z Univerzity Karlovy, kteří pomocí funkce MarcIt! vložili portfolia svých elektronických časopisů do katalogu a využitelnost těchto zdrojů poté zřetelně vzrostla.

KNOVEL - konsorcium rok 2009													
INSTITUTE	leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	celý rok
Czech Agriculture University - Title Visits	7	9	19	4	6	22	16	5	2	174	15	40	319
Czech Agriculture University - User Sessions	27	39	67	33	10	16	13	7	9	234	37	48	540
Charles University, Faculty of Science - Title Visits	45	10	37	44	23	21	0	9	39	20	0	1	249
Charles University, Faculty of Science - User Sessions	44	16	36	64	25	25	7	11	35	35	0	6	304
J. E. Purkyne University - Title Visits	139	44	39	16	19	18	3	4	7	70	9	7	375
J. E. Purkyne University - User Sessions	74	60	49	33	20	22	3	5	10	46	9	20	351
Masaryk University - Title Visits	15	14	33	16	10	6	2	0	15	40	28	6	185
Masaryk University - User Sessions	10	19	34	23	14	14	4	1	15	30	21	14	199
Palacky University - Title Visits	6	7	15	86	11	11	0	1	9	7	2	0	155
Palacky University - User Sessions	13	14	21	63	11	14	3	1	15	12	6	4	177
State Health Institute - Title Visits	0	0	2	1	3	0	2	0	4	0	1	2	15
State Health Institute - User Sessions	0	0	32	9	8	1	14	3	17	11	5	2	102
Technical University in Brno - Title Visits	132	264	292	194	77	52	68	28	95	297	321	114	1934
Technical University in Brno - User Sessions	122	265	304	207	102	55	72	44	183	369	424	169	2316
Tomas Bata University in Zlin - Title Visits	252	365	303	271	351	148	66	93	311	366	316	295	3137
Tomas Bata University in Zlin - User Sessions	298	407	288	268	286	128	66	48	266	303	334	241	2933
University of Ostrava - Title Visits	1	14	76	2	2	9	0	2	0	19	10	8	143
University of Ostrava - User Sessions	13	36	83	25	6	20	4	11	9	52	36	28	323
University Pardubice - Title Visits	106	72	130	94	47	33	23	6	43	263	92	53	962
University Pardubice - User Sessions	91	63	120	147	54	34	22	22	64	182	111	81	991
Veterinary and Pharmaceutical University Brno - Title Visits	6	33	57	25	16	14	6	15	21	30	14	18	255
Veterinary and Pharmaceutical University Brno - User Sessions	18	41	53	59	30	14	17	15	13	23	22	18	323
Institute of Chemical Technology - Title Visits	432	327	387	232	340	219	87	132	199	454	287	239	3335
Institute of Chemical Technology - User Sessions	404	337	334	269	393	220	135	157	243	409	351	319	3571

Obr. 5 – Využití databáze elektronických knih Knoval v České republice za rok 2009

V roce 2010 uvedeme v knihovně do provozu také federativní vyhledávač MetaLib, který umožní našim uživatelům provádět paralelní vyhledávání ve vícero zdrojích najednou. Po jeho úspěšné implementaci dojde nepochybně k dalšímu navýšení při využívání elektronických informačních zdrojů. MetaLib je navíc přímo uzpůsoben na spolupráci s SFX, takže budou mít naši uživatelé při práci s elektronickými zdroji vysoký komfort. Celé rozhraní navíc chceme za pomoci x-serveru vsadit do uživatelsky přívětivého prostředí Xerxes (<http://xerxes.calstate.edu/>). Již federativní vyhledávač sám o sobě dokáže navýšit počet přístupů do databází, avšak pokud je zasazen do atraktivního rozhraní, které přináší uživateli snadnou orientaci a rozšířené funkce, tak je jeho využitelnost ještě mnohem vyšší. A rovněž studie, které Xerxes doprovází, ukazují nezanedbatelný nárůst u využívání zapojených zdrojů.

Shrnutí

Pro efektivní propagaci nejen elektronických informačních zdrojů je nutné dodržovat následujících pět pravidel:

- 1) Komunikovat všemi kanály
- 2) Nabízet přístup různými způsoby
- 3) Školit všechny typy uživatelů
- 4) Používat moderní technologie
- 5) Sbírat a vyhodnocovat statistiky